

було б здійснення стратегічного аналізу, визначення місії і стратегічних цілей, формування пакета альтернативних стратегій і вибір оптимальної стратегії за певними критеріями, а також спільна з іншими підрозділами підприємства робота з реалізації обраної стратегії. У такому підрозділі повинні працювати висококваліфіковані аналітики, які б досконало володіли теоретичними і прикладними аспектами стратегічного управління.

Таким чином, проведені дослідження господарської діяльності вітчизняних підприємств та аналіз закордонного досвіду дозволили теоретично узагальнити і сформулювати конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами. В їх основі лежить сучасна концепція стратегічного управління фінансовою діяльністю підприємства, що дозволяє приймати оптимальні рішення з проблем управління функціональними підсистемами фінансової діяльності підприємства в розрізі її проблемних напрямків, пов'язаних з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів, пошуком і мобілізацією джерел коштів для забезпечення нормальної господарської діяльності підприємства і організацією фінансових відносин.

Проведені автором дослідження щодо використання сучасної концепції стратегічного управління фінансовою діяльністю підприємства не претендують на завершеність. У даному напрямку перспективними можуть бути подальші наукові розробки щодо визначення теоретичних основ формування механізму управління фінансово-економічною діяльністю та його впровадження в практику вітчизняних промислових підприємств.

Наукова новизна даної роботи полягає у визначенні економічної суті об'єкта стратегічного управління фінансовою діяльністю підприємства, який є сукупністю фондів грошових коштів і фінансових відносин, що виникають між учасниками процесу формування та використання фінансових ресурсів. Автором обґрунтовано необхідність використання сучасної концепції стратегічного управління фінансовою діяльністю, яка дозволяє приймати оптимальні рішення з управління функціональними підсистемами фінансової діяльності підприємств у розрізі її проблемних напрямків.

Література: 1. Фінанси підприємств / За ред. А. М. Поддєрьогіна. — К.: КНЕУ, 1999. — 396 с. 2. Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С. Методика фінансового аналізу. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 228 с. 3. Ковалев В. В. Введение в финансовый менеджмент. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 768 с. 4. Бланк И. А. Финансовый менеджмент. — К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. — 528 с. 5. Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С. Финансы предприятий. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 344 с. 6. Виханский О. С. Стратегическое управление. — М.: Гардарики, 2002. — 296 с.

УДК 336.144.3

Мамрак О. Н.

НОВЫЙ ПОДХОД К ФОРМИРОВАНИЮ БЮДЖЕТОВ НА ПРЕДПРИЯТИИ

The expenses classification in the direction of the expense of financial resources is offered. The mathematical model of profit forming interrelated with plan budget activities is described. The author proves necessity of budgeting, which is oriented for production planning.

В современных условиях хозяйствования для повышения эффективности своей деятельности предприятия должны ее диверсифицировать. Это приводит к возникновению проблемы сравнения видов деятельности между собой, в том числе и в будущем периоде. Решить поставленную задачу предлагается, используя особый инструмент краткосрочного планирования и управления ресурсами предприятия — бюджетирование.

Как известно, качественное управление предприятием в настоящем служит залогом получения максимального финансового результата в будущем. За основу итогового показателя работы хозяйствующего субъекта принимают прибыль — результат финансово-хозяйственной деятельности. Как правило, на предприятиях, за исключением только самых небольших, для получения релевантной информации, в том числе и информации о прибыли, и определения детализированных планов для всех уровней организации, создаются центры ответственности.

Выделение в организационной структуре предприятия центров финансовой ответственности (ЦФО) является следствием подхода к структурным подразделениям как к финансовым бизнес-единицам. Центр ответственности можно представить как подразделение предприятия, где менеджер центра лично отвечает за показатели функционирования этого подразделения. В соответствии с современными представлениями существует четыре вида ЦФО: центры затрат, центры дохода или выручки, центры прибыли, центры инвестиций.

Учитывая, что в рыночных условиях основной инструмент управления финансовым результатом находится в сфере формирования себестоимости, составлению расходной части бюджета необходимо придавать серьезное значение как важнейшему внутрихозяйственному резерву повышения эффективности хозяйствования. Именно поэтому в данной статье наше внимание будет сконцентрировано на деятельности центра затрат.

Основой комплексной системы бюджетирования финансово-хозяйственной деятельности предприятия должна служить принятая схема формирования финан-

Таблица 1

Определение плановой цены продаж

		Q, шт					
		Q _{ij1}	Q _{ij2}	Q _{ij3}	Q _{ijk}	
предоплата	Д _{к1} - x ₁ %	C ₁₁₁	C ₁₁₂	C ₁₁₃	...	C _{11k}	
	Д _{к2} - x ₂ %	C ₁₂₁	C ₁₂₂	C ₁₂₃	...	C _{12k}	
	Д _{к3} - x ₃ %	
оплата	
	1	C ₁₁₁	C ₁₁₂	C ₁₁₃	...	C _{11k}	
	2	
	
	z	C _{z1}	C _{z2}	C _{z3}	...	C _{zk}	

Получив конкретную программу производств по покупателям, для центра затрат разрабатываются бюджет продаж, бюджет производства, бюджет запасов, бюджет затрат на материалы, бюджет прямых производственных затрат, бюджет общепроизводственных накладных расходов, бюджет коммерческих расходов, бюджет прочих операционных расходов по каждому виду деятельности.

Результатирующими значениями каждого бюджета являются расходы. Наряду с итоговыми цифрами предлагается использовать вышеуказанную классификацию по элементам затрат, применяя функциональный метод [4].

Путем суммирования соответствующих позиций диссоциируемых элементов затрат каждого бюджета по каждому выпускаемому товару можно выявить сигнальные статьи, по которым наблюдается основной отток денежных средств. Посчитав по формуле 1 получаемую прибыль, целесообразно определить рентабельность каждого товара, выпускаемого отдельным элементом центра затрат. Для этого предлагаем воспользоваться следующей формулой:

$$R_{ij} = \frac{PP_{ij}}{\sum_{i=1}^n (A_{ij}, M_{ij}, S_{ij}, ST_{ij}, SEO_{ij}, T_{ij}, PM_{ij})} \quad (2)$$

Учитывая, что предприятие выпускает определенную совокупность товаров, используя методику операционного анализа [5], основанную на достижении максимальной рентабельности, можно определить долю выпускаемых товаров в общем объеме. Также необходимо принять во внимание ограничения по денежным, временным и производственным ресурсам предприятия.

Таким образом, можно сделать вывод, что бюджетирование необходимо внедрять не только ради планирования затрат, а и для выявления целесообразности выпуска того или иного товара, определения

его количества, учитывая при этом фактор рентабельности, а также определения количества данного товара в совокупности с другими производимыми товарами.

Литература: 1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. №87 // Галицькі контракти. — 1999. — №32. 2. Шеремет А. Д. Методика фінансового аналізу / А. Д. Шеремет, Е. В. Негашев. — М.: ИНФРА-М., 1999. — 208 с. 3. Фінанси підприємств: Підручник / Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. — 4-те вид. — К.: КНЕУ, 2002. — 572 с. 4. Друри К. Управленческий учет для бизнес-решений: Учебник / Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. — 656 с. 5. Практикум по фінансовому менеджменту: учебно-деловые ситуации, задачи и решения / Под ред. акад. АМИР Е. С. Стояновой. изд. 2-е перераб. и доп. — М.: Изд. Перспектива, 1997. — 137.

Стаття надійшла до редакції
5.07.2004 р.

УДК 658.8

Зиброва Е. В.

ФОРМИРОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВОЙ СТРАТЕГИИ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ОСНОВЕ НЕЙРОСЕТЕВОГО ПОДХОДА

The author investigates the usage of neuronet technologies as an, effective stimulation method applied for elaboration of marketing strategy of economic systems (ES), which run their activities in turbulent environment. Special attention is paid to the growing importance of the ES — strategy that is generally marketing oriented in the conditions of dynamic and stochastic development of modern economy.

Современное развитие экономики в Украине, связанное с переходом к рыночным отношениям, характеризуется как сложностью и многообразием протекаемых в ней процессов, так неоднородностью и сложностью функционирования производственно-экономических систем (ПЭС). Последние, с точки зрения синергетического подхода, являются открытыми, самоорганизующимися и эволюционирующими системами, деятельность которых характеризуется нелинейностью отклика на внешние воздействия, а также динамичностью и стохастичностью развития окружающей среды.

Экстремальная неустойчивость внешней среды, а также нестабильность самой ПЭС необычайно повысили, по мнению известного специалиста в области